

A TANTÁRGY ADATLAPJA
Nietzsche és az életfilozófia
Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Filozófia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Nietzsche és az életfilozófia				A tantárgy kódja	HLM2410
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	III	2.5. Félév	5	2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videoprojektor vagy okostábla
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A szemináriumi szövegek elolvasása

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása C4 Az emberi cselekedetek, tapasztalatok és létezés okainak, elveinek és értelmének a kimutatása
Transzverzális kompetenciák	CT1 Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A 19. századi életfilozófiák fontosabb gondolatainak elsajátítása és kérdésfelvetéseinek megértése a kritikai gondolkodás tükrében
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A tananyag elsősorban Nietzsche gondolkodásának központi kérdésfelvetését mutatja be, amelyek segítik a hallgatókat abban, hogy egyrészt elmélyítsék filozófiatörténeti ismereteiket, másrészt a nietzschei gondolatokon keresztül segítséget nyújt a kritikai gondolkodás kialakítására - a tantárgy képessé teszi a diákokat arra, hogy jobban megértsék milyen gondolati erőfeszítéseket tett Nietzsche annak érdekében, hogy meghaladja a hagyományos metafizikai gondolkodást

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Nietzsche élete és munkássága	Beszélgetéssel kombinált előadás	
2. Életfilozófia megközelítések: Kierkegaard, Schopenhauer és Nietzsche.	Beszélgetéssel kombinált előadás	
3. Az élet értéke és értelme	Beszélgetéssel kombinált előadás	
4. A tragikus életérzés és a művészet	Beszélgetéssel kombinált előadás	
5. Történetiség. A tudás hasznáról és káráról	Beszélgetéssel kombinált előadás	
6. Az igazság kérdése és a perspektivizmus	Beszélgetéssel kombinált előadás	
7. Az erkölcs értelme és genealógiája	Beszélgetéssel kombinált előadás	
8. Önmagunk megalkotása	Beszélgetéssel kombinált előadás	
9. Az értékek átértékelése	Beszélgetéssel kombinált előadás	
10. Az embert felülmúló ember és az immoralizmus	Beszélgetéssel kombinált előadás	
11. A hatalom akarása	Beszélgetéssel kombinált előadás	
12. Az örök visszatérés gondolata	Beszélgetéssel kombinált előadás	
13. Nietzsche hatása a 20. századi kontinentális filozófiára	Beszélgetéssel kombinált előadás	
14. Az ismeretek összefoglalása	Beszélgetéssel kombinált előadás	

Könyvészet

Kierkegaard, Soren: *Vagy-vagy*. Osiris–Századvég, Budapest, 1994

Arthur Schopenhauer: *A világ mint akarat és képzet*. Osiris, 2007

Nietzsche, Friedrich: *Ifjúkori görög tárgyú írások*. Európa, Budapest, 1988

Nietzsche, Friedrich: *A tragédia születése*. Kriterion-Polis, Bukarest, 1994.

Nietzsche, Friedrich: A nem-morálisan felfogott igazságról és hazugságról. In: *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 3-15.

Nietzsche, Friedrich: *A történelem hasznáról és káráról*. Akadémiai, Budapest, 1995

Nietzsche, Friedrich: *Vidám tudomány*. Helikon, Budapest, 1997

Nietzsche, Friedrich: *Túl jól és rosszon*. Ikon, Budapest, 1995

Nietzsche, Friedrich: *Így szólott Zarathustra*. Osiris–Gond, Budapest, 2000

Nietzsche, Friedrich: *Az értékek átértékelése*. Holnap, Budapest, 1994.

Nietzsche, Friedrich: *A hatalom akarása. Minden érték átértékelésének kísérlete*. Cartaphilus Kiadó, Budapest, 2002

Berkowitz, Peter: *Nietzsche: The Ethics of an Immoralist*. Harvard University Press, Cambridge, 1995

Deleuze, Gilles: *Nietzsche és a filozófia*. Gond Alapítvány–Holnap, Budapest, 1999

Gerhardt, Volker: *Friedrich Nietzsche*. Latin Betűk, Debrecen, 1998

Tatár György: *Az öröklét gyűrűje. Nietzsche és az örök visszatérés gondolata*. Osiris–Gond, Budapest, 2000

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tevékenység megbeszélése és beosztása		
2. Nietzsche ifjúkori írásai: Homérosz és a klasszika-filológia	Szövegértelmezés és beszélgetés	
3. A történelem hasznáról és káráról	Szövegértelmezés és beszélgetés	
4. Schopenhauer mint nevelő	Szövegértelmezés és beszélgetés	
5. A morál genealógiája	Szövegértelmezés és beszélgetés	
6. Bálványok alkonya	Szövegértelmezés és beszélgetés	
7. Nietzsche önkritikája: <i>Ecce homo</i>	Szövegértelmezés és beszélgetés	
8. Nietzsche, Freud, Marx (Michel Foucault)	Szövegértelmezés és beszélgetés	
9. A becsületesség próbaköve (Jean-Luc Nancy)	Szövegértelmezés és beszélgetés	
10. A töredék filozófiája (Maurice Blanchot)	Szövegértelmezés és beszélgetés	
11. A tilalmak áthágása (Georges Bataille)	Szövegértelmezés és beszélgetés	
12. A dialektika ellen (Gilles Deleuze)	Szövegértelmezés és beszélgetés	
13. Nietzsche stílusai (Jacques Derrida)	Szövegértelmezés és beszélgetés	
14. A szemináriumi tevékenység kiértékelése és a féléves dolgozatok megbeszélése		

Könyvészet

Nietzsche, Friedrich: Homérosz és a klasszika-filológia. In: *Uő: Ifjúkori görög tárgyú írások*. Európa, Budapest, 1988

Nietzsche, Friedrich: *A történelem hasznáról és káráról*. Akadémiai, Budapest, 1995

Nietzsche, Friedrich: Schopenhauer mint nevelő. In: *Uő: A vándor és árnyéka*. Göncöl, Bp. 1990

Nietzsche, Friedrich: *Adalék a morál genealógiájához*. Holnap, 1996 (Első értekezés)

Nietzsche, Friedrich: *Bálványok alkonya*. Helikon, 2015

Nietzsche, Friedrich: *Ecce homo*. Göncöl, Budapest, 1997

Michel Foucault: Nietzsche, Freud, Marx. *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 157–171.

Jean-Luc Nancy: Becsületességünk próbaköve. *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 20–41.

Blanchot, Maurice: Nietzsche és a töredékes írás. *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 59–77.

Georges Bataille: Nietzsche és a tilalmak áthágása. *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 42–55.

Gilles Deleuze: A felsőbb ember: a dialektika ellen. *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 105–156.

Jacques Derrida: Éperons. Nietzsche stílusai. *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 172–213.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy elsajátítása segítséget biztosít a hallgatóknak a 19. századi életfilozófiákhoz kapcsolódó esszék, tanulmányok elkészítéséhez
- Szakmai és kulturális fórumokon való részvétel

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadásokhoz kapcsolódó dolgozat elkészítése	Kollokvium	30%
	A könyvészeti anyag ismerete és kreatív felhasználása a bemutatott dolgozatban, sajátos és következetes nézőpont érvényesítése az elemzésben	Kollokvium	30%
10.5 Szeminárium / Labor	szemináriumi referátumok vagy részdolgozatok bemutatása	Folyamatos felmérés	20%
	hozzászólás a felvetett témákhoz	Folyamatos felmérés	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az előadásokon és szemináriumokon való 70%-os részvétel • A vitákban, szövegértelmezésekben való aktív részvétel			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Kitöltés időpontja:
2025. szeptember 14.

Előadás felelőse:
Gregus Zoltán

Szeminárium felelőse:
Gregus Zoltán

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. szeptember 29.

Intézetigazgató:
Nagy Róbert docens

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.